

חינוך בפרשה – חיי שרה

איזהו מכובד?

זה כמה שנים שמתהלך לו סיפור מרגש, ועלינו לנצלו בחינוך ילדינו למידות טובות בכלל, ולאדיבות בפרט:

'משגיח כשרות' במפעל בשר ענק בארה"ב ננעל בסוף יום עבודה בתוך חדר קירור ענקי! הדלת לא נפתחה מפנים. הוא נוקש ודופק, אך לשווא. במקרה 'אין קליטה' להזעיק עזרה מבחוץ! זה ארע ב'חמישי בערב', ועד יום שני בבוקר לא אמורים לפתוח את המקום! הוא מרגיש מחשבות ייאוש רח"ל מתפתחים בקרבו...

לפתע, כעבור שעה ארוכה, פותחים את הדלת מבחוץ! הוא תמה – מי ולמה פותח את חדר-הקירור בשעת ערב. אחראי המשמרת מספר כי השומר בשער הזעיק אותו: "משהו לא בסדר! מדי ערב, 'הרב היהודי' יוצא מהמפעל, והוא טורח לעצור את רכבו ע"י ה'בוטקה' שלי לאחל לילה טוב בפנים מאירות. זה משמח אותי, כי בעיני מרבית העוברים בשער אני 'שקוף'... הערב לא ראיתו! לא אמר 'שלום', הבנתי שמהו קרה לו!".

פרשתנו כוללת שני אירועים מרכזיים: פטירת שרה וקבורתה, ושליחת אליעזר להביא כלה ליצחק. 'בין השורות' מלמדת התורה אדיבות ודרכי נימוסין, 'מענטשליכקייט'. צורת הפניה של אברהם אבינו מורה לנו כיצד לתקשר עם הסובבים אותנו! אברהם מרבה להודות לבני-חת, ואף משתחוה שוב ושוב מתוך נימוס. לא נשכח שכל זאת בשעת אבלו! אשת נעוריו מוטלת לפניו, שותפתו בניסיונות, יחד אל ארץ לא זרועה...

גם השיח הארוך 'פה שיחתן של עבדי אבות' מלמד דרכי נימוס ונכבדות. שפלות מול הניצבים לפניו, למרות שהינו שליחו של 'נשיא אלוקים', הוא פונה בהכנעה. "הוא לא חייב להם כלום" - הוא חייב לעצמו!

בילדותי, קראתי סיפור שקרה 'בימים ההם', באירופה טרום המלחמה. דָּנָר גוי היה עובר באופניו בין בתי העיירה לחלק מכתבים. יהודי מסוים הקפיד, להקדים מדי יום ולאחל "Guten Morgen Herr Müller" בשפת העם. למרות היותו גוי פשוט, כיבדו מתוך נימוס. כך נהג כל השנים, עד שעלה הכורת על אבותינו.

היהודי נקרע מביתו, מובל מגטו לגטו, עד שהגיע למחנה קשה. הוא ניצב בשורה בו חורצים גורל לחיים ולמות... בהגיע תורו, רואה קצין נאצי - ולוחש לעברו "גוטן מארגען הָר מוללער!", כן! היהודי זיהה כי הדָּנָר הוא הוא קצין הגסטפו הבכיר! הקצין מוללער החווה בשרביטו שיפנה ימינה, לחיים... כך ניצלו חייו!

חשוב מאוד ללמד ולחנך ילדים לנימוסים! בוקר טוב לנהג הסעה ולשומר בכניסה לת"ת, תודה רבה לבעל המכולת... אני רואה ילדים פונים ל'איש הסוכריות' בבית הכנסת. רובם מושיטים יד לקבל, וזהו. לא 'בבקשה', לא 'תודה', כאילו הם שילמו מראש עבור הטופי שמבקשים. וגם אם כן משלמים – יש להודות ולברך! ילדים עוצרים אותי ברחוב "אפשר פלאפון?", למה לא מחנכים ל: 'אפשר פלאפון בבקשה?' תודה!

כאשר הגאון הרב אלישיב נכנס בזקנותו לניתוח לב משמעותי, בָּרַר איך אומרים "תודה רבה" באנגלית, שהרי כאשר יתעורר מההרדמה חשוב לו לומר **thank you** לרופא המנתח שהגיע במיוחד עבורו מארה"ב!

נכון, חשוב להקפיד כי ילדים לא יתרועעו יתר על המידה עם 'זרים', ואין זה סותר את עיקרון הנימוסים. אבותינו הק' היו נכבדים ומוכתרים בנימוסיהם! התורה מתארת הנהגה מכובדת ותקשורת בין-אישית נוחה ונעימה אצל יעקב אבינו, וכן רואים אצל בן-זקונו יוסף. זהו רכיב מרכזי ביהדותנו - להיות מענטש!

נְלַמֵּד את ילדים לא לקטוע את הדיבור של האחר, להתנצל במקרה הצורך, להשתמש במפית כשאוכלים, כשנכנסים לבית של סבא וסבתא, אומרים 'שלום' בטרם שניגשים למשחקים, לכבד 'תור' של הזולת, ועוד.

איך מלמדים את כל זה? **בדוגמא אישית**. ילד רואה הוריו ומוריו ומהם לומד אורחות חיים. ילד רואה כי אביו מברך אנשים ברחוב ב'שבת שלום' [גם כשלא מכירים], אמו המעירה לא להרעיש בבית כי זה מפריע לשכנים המתבגרים [גם בשעות 'רגילות'], את המלמד שמודה במאור פנים למזכיר [הגם שהעבודה שלו להביא צילומים לכיתה]. איננו מכבדים את האחר בלבד – אנו מכבדים בזה את עצמנו. איזהו מכובד? המכבד את הבריות!

ותודה לכם, המגיבים והמאירים, תודה!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

123ymm@gmail.com להארות והזמנות ©